

Latweeschu Awises.

48. gaddagahjumē.

No. 17.

Treschdeenā, tannī 23. Aprili (5. Mai).

1869.

Latweeschu Awises libds ar saweem peelikumeem makfa 1 rubuti fubr. par gadda. Kas us sawu wabru apstelles 24 efsemblaru, wehl weenu dabuōs flabt parwelti. Ja-apstelle: **Zelgawā** Latw. awischu-namnā pee **Janischewski**; — **Rihgā** pee **Daniēl Minus**, teātera un webwera eelas fubri, pee fw. Zabna basnizās jaunata mahzitaja **Mueller** un pee **Dr. Buchholz**, leelā **Aleksander-eelā** Nr. 18. — **Wissi mahzitaji**, **floblmeisterei**, pagasta walditaji, **ftribwezi** un zitti tautas draugi teef luhgti, lai lassitajem apgabda to apstelleschanu. — **Redaktora adreffe** irr: „**Pastor Bierhoff, Schloß pr. Riga.**“

Nahditajs: Waldibas pawehles un isfluddinaschanas. Politikas pahrsfats. La kontrakte. Daschadas sianas. Diwi brakti. Wisjaunatahs sianas. Preeksch Subbates baddazeetejeem. Slud-dinaschanas.

Waldibas pawehles un isfluddinaschanas.

Kad pehz Baltijas domehnu-waldibas sinnoſchanas no 26. Merza ſch. g. Nr. 6291, tahs ismekleschanas par to, preeksch krohuamescheem noliktu, preekschraftu pahrkahpſchanahm, no appakscheefahm un ihpafchi no pagastateefahm gauſchi teef westas un ſchihſ leetas teef aiskawetas: — tad no Widssemes gubernijas waldibas tahm teefahm, lam kribt, zaur ſcho teef preekschraftstihſ, **bes nelahdas kaweschanas idarriht tahs imekleschanas par meſchapoſhtiſchanahm.** Nr. 546. (ſi Wids. gub. aw. Nr. 40. pahrtulk.)

Muhju Kunga un Keisara dahrgas dſihwibas isglabbſchanas gaddadeenā, tanni 4. Aprili Baltiſku guberniju generalgubernatora kunga ekjellenze pee **Winnu** gohdibas kabhahm nolikka wiſſu Baltiſku guberniju lauschu kahrtu ulſtizzigi padewigas juſchanas un bija til laimigi, no **Winnu** gohdibas dabuht ſchahdu telegrammu:

„**Sirsniigi pateizohs par Juhsu laimes-wehleschanahm us ſcho gaddadeenu. Aleksanderē.**“

Tas zaur ſcho teef isfluddinabſ wiſſeem par **Winnu**. **Zelgawā**, 7. Aprili 1869. (ſi Kurf. gubern. aw. Nr. 29. pahrtulkohſtē.)

PeHz Kurfemmes gubern. waldibas nolikkuma ſchinni gaddā wiſſi zekki Kurfemmes gubernija tiks ismehroti no aprinka semmesmehrneekem. Tadeht un ka laj tee aprinka semmesmehrneeki pee ſchi darba idarriſchanas ne-atraſtu nelahdas aiskaweschanas, — zaur ſcho wiſſahm pagasta waldiſchanahm, **winnu** wezakeem un muſchpolizejahm us to zeetako teef preekschraftstihſ: us ta aprinka semmesmehrneeka pirmu pagehreschanu **winnam** derrigu palihdſibu doht pee to **winna** pagehreschanu **ispildiſchanas**, kas irr pehz likkumeem; pret to, likkumōs noliktu, progona makju ſchluſchu ſirgus doht semmesmehrneeka braufſchanai un instrumenschu weſchanai, pehz tahm, no ſchihſ gubernijas-waldibas semmesmehrneekam isdohtahm, ne-aiffegeletahm pawehlehm; preeksch werſtesſtabbeem gabdht to wajjadſigu kohlumaterjali no derriga reſnuma un

garruma, — un bes makfas kohrteli eerahdiht semmesmehrneekam, kā arri **winna** deeneſtneekem. **Bet** pilſteefahm par ne-atlaifſhamu peederrumu teef usdohts, weenumehr par to wakteht, ka pagasta-waldiſchanas un muſchpolizejas wiſſu to peepilda, kas augſchā **isteikſtē**. **Zelgawā**, 22. Merzā 1869. Nr. 1985. (ſi Kurf. gub. aw. Nr. 26. pahrtulk.)

Postes buhſchanas waldiba Widssemes gubernija isfluddina, ka no 21. Merza ſch. g. eefahkoht, tāpat wiſſas grahmatahs no **Rihgās** us **Slohu**, kā arri no **Slohu** kas us **Rihgu** tiks ſubtitas ar to dampfluggi „**Adler**“ un ihpafchi: **naudas-grahmatahs** un apdrohſchinatas grahmatahs, kā arri **pazzinas** **if Dhtdeenā** un **Peektdeenā**, **bet** praſtas grahmatahs — (pr. bes eeliktas **naudas** un **ne-ardroſchinatas**) — **if deenās**, **bes** ween **Swehtdeenās**, **kur** no **Slohu** kas **neſubtitihſ**. **Schahdu** grahmatu peenemſchana notiks **ideenās** un **ihpafchi**: **Rihgā**; gubernijas postes-kontorā **peenems** **naudas-grahmatahs** un **apdrohſchinatas grahmatahs** un **pazzinas** no **pulkſten 8** libds **10** no **rihta**, **praſtas grahmatahs** no **pulkſtē** **8** no **rihta** libds **1** **ſtundu** preeksch dampflugga aifeſchanaſ; **Slohu** kā: **naudas** un **apdrohſchinatas grahmatahs** un **pazzinas** no **pulkſten 3** libds **6** **waklarā** un **praſtas grahmatahs** no **pulkſten 8** no **rihta** libds **pulkſten 6** **waklarā**. **Rihgā**, 18. Merzā 1869. Nr. 1662. (ſi Wids. gub. aw. Nr. 32. pahrtulkohſtē.)

Politikas pahrsfats.

Kā ta ſchla til tad ween ne-eeſahlahs augt, kad lauki jau palikkufchi ſakki, **bet** kā **winna** eekſchsemme jau ilgi irr dihgufe un augufe it kluffu un wiſſeem neredsoht un nemannoht: tāpat arri wiſſas pahrwehſchanahs un wiſſi jauni notikkumi eekſch tautu un walſtju ſadſihwes nezelahs us reis preeksch azzihm un ne-uſſahlahs til to brihd, kad redſam tohs noteekam, **bet** jau ilgi preeksch tam tee jaunee notikkumi gattawojahs ſleppenibā, un mehſ tohs til dabujam nomanniht, kad jau ſahl zeltees ſpehlā. Tā tad daſchlahrt noteek, ka wiſſeem par brihnumu zittas leetas pahrwehſchahs pawiffam zittadas, ne kā wiſſi dohmaja. — **Awischneekeem** **peenahlahs** **azzis** **walkā** **turreht**,

un kur fahf manniht kahdas pahrwehrschanahs, tur tahs ja-ustrahda. Lihds schim mehß wiffi arween skattijamees us Wahzse mini un Austriju, ta ka bihdamees, waj til zaur Napoleöna fleppenu darboschanohs atkal karsch tur ne-izselfees; jo manniham, ka Austreeschi pret Pruhfcheem sohbus gresdami, newarreja aismirst, ka Austrijas ehrglis zitreis waldijis par wiffu Wahzse mini un ka Pruhfchu kehina tehwi tehwi wezzeem Austrijas keisareem bijufchi appakfchneeki. Austrijas waldiba patte wehl taggad Pruhfchus labpraht pakaitina, un Austrijas laudis zerreja, ka warrbuht weenreis atkal ta deena nahfchoht, kur atkal warreschoht usnemt to wezzu Wahzsemmes beedribu, no kurrenes Austrija tanni gadda 1866. tikka istumta. Bet Ungareeschchi pirmee fazzija, ka winni gauichi ar to meerä, ka Austrija wairs nepeederroht pee Wahzsemmes, jo taggad Ungarija wairs neteechoht usluhkota par Wahzsemmes asti, bet Austrijas keisarim pee wiffahm leetahm lo gribboht darriht, taggad ja-eewehro arri Ungarijas padohms un labbums, tadeht Ungareeschchi nebuht negrihb ka keisars atkal fahf karroht ar Pruhfi, un atkal eejaujahs Wahzsemmes leetas; jo tad Ungarija atkol warretu palikt par asti, kamehr taggad irr palikkuse Austrijas diwgalw-ehrglim par weenu galwu. — Bet pee Austrijas 33 milj. eedfihwotajeem wehl taggad pret 7 milj. Wahzu peederr, un fchee newarreja aismirst, ka no saweem tautas brahkeem atschkirti, fchee tohs Pruhfchus wiswairahl eenihdeja, un wiswairahl us to dohmaja, ka Austrija ar Deenwid-Wahzsemmes palihgu un pat ar Frantschu peepalihdseschanu to Pruhfi warretu uswinneht un tad atkal mantohht to Wahzsemmes pahrwaldibu. Bet te us reis it nesagaidihts fahf rahditees, ka Austrijas Wahzi arri fahf saprast, ka patte Wahzsemme newarreja felt, kamehr Austrija tai bij par pahrwaldneezi. Tanni 13. (1.) Aprili Grazes pilsehtä Steiermarkes gubernija weena Wahzu beedriba pirmu reis fanahkuse un spreeduse: ta effoht leela laime ta Wahzsemmei, ka Austrijai, ka abbas taggad effoht schkirtas, un ka Pruhfim taggad Wahzsemmes pahrwaldiba peederroht, un laj gan teem Wahzu laudihm, kas peederr pee Austrijas, effoht deewegan gruhiti, ka no sawas tautas effoht atschkirti, tomehr schis gruhitums effoht japaness wiffai tehwssemmei par labbu, un Austreescheem nebuht wairs ne-effoht jadohma atreebtees pret Pruhfcheem, bet turprettim pee ta effoht japrepalihds, ka wiffa Wahzsemme stiprinahs un saweenojahs; zaur to tad tautu laimiba, brihwiba, meers un baggatiba buhschoht felt. Bateesi jabrihnahs, kur us reis schis meera padohms Austreescheem gaddijees, un japreezajahs, ka tur fahf dihgt un augt meers. Kad schis padohms to wirsrohku dabuhs, tad wiffai Giropai meers warr aust us ilgeem laikeem. Jo kad tahs abbas leelas walstis, kas stahw pascha Giropas widdä, Wahzsemme un Austrija, sawa starpa dsihwohs firsniga meerä, tad zits til ahtri kareu ne-eefahf. Laj gan tas til wehl irr masß pul-

zinsch, kas Austrija ta runna, taf ta irr weena eewehrojama laika-sihme. Ta draudfiba starp Austrijas un starp Italijs arri aug. Kreewuwalstis ar Pruhfchu walsti arri dsihwo labba meerä. Franzmannis gan labpraht usfahktu ar Belgiju, bet ne-isdohdahs, un dsirdam, ka Enlandeeschi gribboht starpa eet, to dselsjekku leetu islibdsinacht starp Frantscheem un Belgeescheem. Frantschu waldiba taggad ar Pruhfcheem arri rahdahs draugi. Bet — weena weeta irr Giropä, kur it nesagaiditi tomehr slistas leetas warr isnahkt, pr. ta irr ta Pireneju kalnu pusfalla, Spanija un Portugale. Kad schis abbas walstis saweenotohs appakfch weenu kehiniu, tad buhtu gauichi labbi; bet lassitaji jau sinn, ka tas ne-isdewahs. Spaneeschi nu gan fallahs ar labbu meeru sawus jaunus gruntslikkumus taggad zelt, bet ohgles pa sprikstihm grude. Jo kamehr Portugales kehina tehws irr atfazzijees, ka Spanijas krohni nepeenemschoht, te nu brihwalstineeku partija nemmahs spehka un zerre isdarriht, ka Spanija palikfchoht bes nekahda kehina. Bet jau weenreis fazzijahm, ka ta tauta tur wehl til tahl nau tikfufe pee gauimas, ka patte spehtu walditees. Turklah tee Jesuiti un tahs isdsihtas Isabellas draugi til us to ween' gluhn un gaida, ka Spanija paleek bes kehina; jo tad fchee to brihwalsti jauks un pahrgrohsfihß til ilgi, lihds kamehr tauta peekuffuse atkal padohsees saweem wezzeem wehrgotajeem un dsinnejeem! Portugale nabadfiba un naudas truhkums aug, laudis paleek nemeerigi un weetahm dumpojahs. — Tahda wihs Pireneju pusfalla jo drihs warr zeltees leela affins-ifleeschana paschu lauschu starpa; un rahdahs, ka Napoleöns tadeht ar jitteem kaimineem katra wihs gribb turreht meeru, ka laj gattaws warr buht prettim eet, ja nemeers Spanija zeltahs kahjas, un ja dumpis fahktu klaudseht pee Franzijas durwihm. Ja Spanija meers paleek, ta laikam wiffi zitti leelwaldneeki arri turrehs meeru; un ja Spanija jau nemeers iszeltahs, ta warrbuht wiffi zitti leelwaldneeki ees us weenu rohku, ka laj ugguns no Spanijas iseihoht, ne-ehdahs tahlahf. — Italijs Mailandes pilsehtä tanni 19. (7.) Aprili usgahjuschi weenu sleppenu dumpineeku beedribu; 6 beedribas waddoni irr fahkerti, bet pats pilsehts palikka pee pilna meera. Gan teel stahstihß, ka Randija atkal kahda kalnu weeta dumpis effoht iszehlees, bet Turks tur aissuhitija sawus trakkalus saldatas, ta ka tur nabaga Randioscheem nekahdas zerribas wairs nau. — Turku keisarim leels preeks, ka pats Enlandes krohnantineeßs lihds ar sawu krohnantineezi winnu apmellejis; pats sultans to krohnantineezi eeweddis sawa harenia jeb seewu nammä, winnai rahdiht wiffas sawas flaitas seewinas! — No ta redsam, ka Enlandei leela draudfiba ar to Turku, kas jau sen ar funneem buhtu bijis isdsennams no tahs jaukas semmes, kas waida appakfch Turku tumfibas un warras! Gipte effoht pee laika ussees, ka kahdi dumpineeki to

wihje kchninu gribbejuschi noleetaht kummedina nammä. Greeku kchninisch tohs taggadejus tautas weetneekus irr allaidis, un pawehlejis, laj tauta jaunus weetneekus zell. Japanë tas pirmajs mikado jeb garrigajs keisars pebrn bij dabujis wirsrohku, bet tanni 9. Februäri, ta jaunaja mikada khsu deenä eefsch Kiōta attal iszehlahs nemeers stary teem daimiōs, jeb firsteem; tas mikado aishchdhis us Osaka un tas admirals Ennomatta wiffu Jeso fallu panehma preeksch sawa wezza kunga, ta Taikuna.

La kontrakte.

kas Latv. Nr. 12. irr nodrukkata, bij pahrtullota no „Zeitung für St. u. L.“ un par to wehl galwoju, ka no turrenes riktigi biju pahrtullojis. Bet taggad man irr isdeweēs, ka zaur weena drauga rohlahm riktigi pats weenu paschā Jelgawā drukkata kontrakti esmu dabujis rohlahs, ko 2 semneeki no Schubstes draudsēs ar Pukalowa waj Pulkowa kunga weetneeku Aleksander Fedders irr noslehgušchi un kas zittā wahrda un leetā nesakriht kohpā ar to kontrakti, ko no „Zeitung f. St. u. L.“ biju isnehmis un pahrtullojis. Warr redseht, ka ta kontrakte irr pahrtaitsta. 5. punktē muischas kungs taggad tohs rekruschus til us sawu rehkinumu sobla nodoht. Ka laj lassitaji nedohma, ka es tihschā prahatā no sewis zittu wahrdu eefsch Nr. 12. buhtu pahrzeblis, tad steidsōhs to drukkata kontrakti, kas man taggad rohlahs, schē eelikt wahrdu pehz wahrda, pat wallodas wainas nepahrabbodams. — Lassitaji redsehs, ka ta staryiba nebuht nau leela, ka ihsti til 3 punktēs patte ta kontrakte irr zittada, ne kā bij lassams eefsch Nr. 12., prohti eefsch tahm punktehm 2, 3 un 5. — Tee aishgahjuschi semneeki nau saimneeki, bet kalpi, kas tā kā us pusgraudu libkti; bet pateesi Kursemmē un Widsemme us tahdu kontrakti kalpus grubti dabušim salihkt paschi preeksch sewis; jo pehz muhsu sawraschanas winneem us scho kontrakti til warr buht pahrtas pelnas. Kad mums schis gads nebuhtu til warreni grubtis, tad laikam arri neweens us scho kontrakti nebuhtu gabjis. Bet bads zilweku dsenn Deewssin un kurren. Laj scheligajs Deews teem aishgahjuschem Kursemmēs kalpeem pahlihs iskalpohht tohs 20 gaddus. Wehl gribbu teikt, ka Pukalowa kungs, zil esmu dabujis dsirdeht, pats effohht lobs kungs, kas wiswairahk dsihwojohht Parisē un Pehterburgā. Ta drukkata kontrakte wahrdu pehz wahrda tā skann:

„Stary (Widsemmes gubernijā dsimmuscha) Aleksandera Fedders kungu, lam no Simbirskas gubernijā, Karfuniskas aprinki buhdamas Leel-Beresniki muischas dsimtskunga Waleriana Platonowitscha Pulkowa“) pollmakte irr dohta, no weenas puffes, un stary ta pee Kursemmēs gubernijā Dobelis aprinki buhdamas S. un St. muischas

*) Tanni Kreewistā kontraktē schim kungam irr wahrda Pukalow (Пукаловъ.)

peederriga semneeka Karl J. St. un Ernst E. no ohtras puffes irr us swabbadu labbi apdohmatu un weenprahfigu salihgichanu schahda nepahrkaphjama un ne-isdeldejama funtrakte noslehgta par aiseeschanu us dsihwi Kreewusemmē us diwidesmit gaddeem.

1) Semneekam St. un E. teel (pehz pirma gadda no tezeschanas, par ko 8jā punkti irr runnahts) eerahditas 64 pubrawetas (21¹/₃ deffetihnu) arramas 8 laukōs eedallitas semmes, ko winnam buhs apstrahdohht; apseht un lauku auglus no winnas no nemt, kā arri papwas lauku (Паровое поле) labbi apshdohht. No isfultahs labbibas graudeem dallibas nehmejs pehz sehklas atnemschanas, kas wiffa no muischas waldischanas teel dohta, dabbu puffi, bes ween no rapsa (полевой рьпы, Raps) sehklas graudeem ne, no kurreem wiasch, bes sehklas no nemschanas, dabbu treschu daku. Atlikuschahs diwitribsdallas nahk muischas waldischana par labbu. — Wiffas arramas semmes astoto daku winnam buhs apstahdiht ar kartupeleem, no kurreem wiffi augli nahk tikkai muischas kungam par labbu. Par schi darba atlibdsinaschana, semneeks dabbu bes augschā minnetas semmes wehl diwi pubrawetas dahra semmes preeksch bruhkeschas sewim par labbu. Kartupetu sehla preeksch nahkōscha gadda winnam irr pee sewim jaglabba.

2) No inwentariuma mantas wiasch dabbu preeksch pamihlijas ar 2 strahduceleem no wihrischku un ar 2 strahdneeleem no seewisichku kahrtas: weenu sirgu (ohtris sirgs, kā appasichā rahdihts, semneekam javecht Nischni-Nomgorodā us sawa rehkinuma, par sawu nandu,) weenu slaugamu gohwi, diwi waislas zuhlas, weenu goili, diwi aitas trihs wiffas, semneeku rattus (реарты) ar aishjugu un lauku apstrahdaschanas un kohyschanas leetas (земель чеекия орудя). — Schwis inwentariuma mantas prettinehmejam irr pee funtraktēs nolihkumu beigschanahs itt wiffas tahdā paschā buhschana un no tahda pascha lobbuma, kā wiasch irr dabujis, dsimtkungam atpakkatu ja-ardohd.

No dabbutahs gohws winnam irr jadohd dsimtskungam il gadda weens pudē (40 mahrginu) sweesta un katra ohtrā gaddā feschu neddelu wezs ar peenu dsirdinahts telšch. No waislas zuhlahm winnam ilgadda ja-isaudšina feschu pawassara siveni un janodohd muischā nobarroti tanni pehz tam nahkdama gadda ruddeni. Preeksch zuhku barroschanas un zittu lohpu ehdinashanas wiasch brandwihna dedsinashanas laikā dabbu iddeenas weenu muzzu brahgas. No wistahm winnam il gadda irr janodohd peezdesmit pautu (oblas) un desmit zablu.

3) Preeksch linnu sehllu issehshanas winnam teel bes augschā minnetas semmes wehl pee tabs klahu tiffdauds semmes atwehlehts, zil wiasch wehlesees, bet ar tahdu sianu, kā muischas kungam par labbu eenahk wiffu usaugschu auglu trescha daku un semneekam diwi trihs dallas par labbu nahk. Tapat arri ptawu winnam teel eerah-

dihst tik daudsi, zil waijaga, bet ar tahdu sinnu, ka pufse no seena teel atdohta muischas lungam. No wissa sawu lauku gadda anguma salweem un pellowahm semneeks dabbu $\frac{9}{10}$ dalkas, kamehr muischu lungs dabbu no winnam tillai $\frac{1}{10}$ dalku. Preeksch sawahm waijadstibahm peenahdamohs malku un materialu preeksch daschadahm leetahm semneeks warr iszirst winnam eerahditâ meschâ. Par ko winnam ja-izjehrt ifgadda pawassari preeksch muischas peežas kubika affis malkas un janowedd pee pirma seemas zetta woi nu us dampfa miltu fudmallahm, brankubsi jeb us muischu.

4) Bes tam wehl semneekam irr janoklausu ifgadda peeždesmit darba deenas ar sirgu un tahdas pat diwidemit peežas deenas kahjahm, bet tillai ar tahdu sinnu, ka scho deenu atkalposchanas neteel pagehretas fehschanas un plauschanas laikâ.

Preeksch labbibas kulschanas muischu lungs atwehl sawu dampfa kuskamo maschinu semneekem par labbu. Muischu lunga iskulta labbiba dallibas nehmejam (ПОЛОВИНИЦКЪ) naw tahlafi janowedd, ka tillai libds flehtei (амбаръ), libds dampfa miltu fudmallahm, jeb arri libds brankubsim, kurri muischâ paschâ irr.

5) Muischas lungs arnemmahs pa wissu kuntrakte noliftu laiku us sawa rehkinuma nodohst waijadstigus nekruhshus; tapat arri pehz aigahjeju pahrrakstischanas pe jaunahs draudses nomalkaft un ispidiht wissas Krobna un pagasta nodohschanas un darbus pee zetta usturrechanas un basnizas buhwehm, tapat arri beidsiht wehl usturrecht us sawu rehkinuma Luttera tizzibas mahzitaju, draudses skohlmeisteru (народнаго учителя), slimneeku nammu, ahrti un sahles un usbuhweht luhgschanas nammu.

6) Wirtschaptes leetas dallibas nehmejem itt pawissam irr japadohdahs muischu lunga pawehlehm jeb tam, kam no winna buhs pollmakte dohta. Schschanu, labbibas un augku fanemschonu buhs isdarriht tanni preeksch tam no winna noliftâ laikâ, tapat arri bes ihpachas atwehleschanas naw brihw darba laikâ peenemt preeksch fewim nekahdu zittu sweschu darbu un nau brihw iseet prohjam, no muischas, kamehr darbi paschi teel isdarriti.

7) Pee pahrrakstischanas waijadstigahm grahmatahm, plakata passahm un atlaischanas attestatehm waijaga libds kuntraktes noslehgschana, no kurreenes peenahfahs, buht opgahdatahm un pahrrakstischana paschai buhs isdarritai tapat no ta, kam pollmakte dohta us sawa pascha rehkinuma. Libds pawissai beigtai pilnigai pahrrakstischana muischas, lungs galwo par riktigu aismalkaschonu wissu pirmejai draudsei pehz likkumeem peenahdamohs Krobna un draudses nodohschanu. Wissas isdohschanas un kostes preeksch dallibas nehmeja aistreioschanas no Kursemmes gubernijas us Beresniki muischu nemm muischas lungs us fewim. — Nischni-Nowgoroda pilsehtâ nonahkuscham

dallibas nehmejam japehrt preeksch fewim sirgs ar aij juhgu, kas malka 30 rubulus fudr., pascham us sawa rehkinuma, lai warretu tahlafi reisohst un gallâ notizzis pee lauku darbeem bruhkeht.

8) Preeksch taggadeja pirma gadda dallibas nehmejs dabbu kohrteli, kas naw us palikschanu (временную квартиру) un preeksch pascha un samihlijas usturra us parahda if mehnescha feschi pudi miltu, kurri winnam irr ja-aismalka ar darbu muischu lungam par labbu pee muischu lunga labbibas fanemschanas nahkoschâ ruddeni pehz schahdas aprehkinaschanas. Milti teel dohti par sirgu no 50 kap. par pudu; par weenas dessetihnes rudsu noplouschonu libds ar eeweschonu un iskulschonu teel nolifts feschi rubuti.

Preeksch sawa pirma wassareja labbibas isfehjuma dallibas nehmejs dabbu preeksch bruhkeschanas fewim pascham tillai par labbu astonas puhraweetas arramas semmes, par ko winnam muischai par labbu janonem tschetras ar kartupefem apstahditas puhraweetas un japeewedd peežas kubika affis malkas, kas jaw irr iszirstas. Bes tam winsch schinni gaddâ dabbu us parahda preeksch bruhkeschanas fewim pascham par labbu diwi puhraweetas gatawu apsehtu rudsu. Ta no schi gadda augkeem isdabuta labbiba winnam irr tschetru gaddu laikâ ja-atdohd, prohti katra gaddâ zetturta dalka no schi parahda.

Preeksch sawas jaunahs usmeschanohs usbuhweschanas dallibas nehmejs dabbu pa welli wissu waijadstigu materialu un winnam waijadstigahs buhwes libds seemai irr jabeids.

Schi kuntrakte irr starp mums zelta Zelgawâ, tanni 1ma Merz 1869tâ gaddâ.

General-pollmakteks ta lunga Valeriana Platono-witscha v. Bukalowa: Widssemes eedshwotojs (Seegelis) A. Fedders."

(Kuntraktes teel apstiprinatas pee Dohbeles aprinkateefas.)

Daschadas sinnas.

No eekschwalsts.

Rihgas-Zelgawas dselszellâ maschihne taggad ifdeenas brauz:

no Zelgawas us Rihgu:	45 minutes pehz pulstien 7 no ribta,
	45 " " " 11 preeksch vusdeen.
	30 " " " 4 pehz vusdeenas,
no Rihgas us Zelgawu:	45 " " " 9 no ribta,
	pulstien 2 pehz vusdeenas,
	" 8 walfarâ.

Par wissu Kreewuwalsti tanni pehrnajâ rekruschunemschana no 15. Januâra libds 15. Februârim 1868 tillâ preekschawesti pee nodohschanas 179.122 zilweki. Starp scheem rekruschohs tillâ peenemti 84.060 zilweki, no weetneeku skaitka tillâ atlaisi, ka ne-

bij waijadstigi	50.671 "
par negeldigeem isbrahleti	44.391 "

Stary teem isbrahkteem bij:

4,075	zilweki, kas to mebru nepildija,
2,513	" kas nebij tif wezzi, zil wajaga,
16,886	" kam kahdas mainas bij pee meefahm,
20,917	" kas bij flimmigi.

No teem 84,060 nodohsteem rekrubscheem tif 7,588 pratta lassih. Ves teem nodohsteem wehl 13,909 tifka norchkinati pret kwittantehm un 35 ispirkabs ar naudu.

Gar **Dinaburgu** tanni 8. Aprili struhgas sahka eet garram us Rihgu ar linschlu, aufahm, kannepu-elii, tabaku un ar daschadahm zittahm prezzeem; tanni 10. Aprili weena struhga strandaja 1 wersti no Stukmannu stanzijas.

G. B.

Pehteruppes draudse, lihds ar kaiminu draudschm, par peeminnechanu, ka nu palikka 50 gaddi, kamehr semneeki muhsu Widsemme tappuschu isjubgti no grehtas kalposchanas jubga, arri swebtija to 26. Merzu. Sinnams, kristigs zilweks, kas arri juhtahs atswabbinghts no grehtu webrgu buhschanas, par wissahm leetahm dschwam Deewam, sawam schelotajam mehds doht teikschanu un pateikschanu un sawam Kungam tuwojahs ar luhgschanahm; tadeht arri sawus swebstus sahkluschi ar Deewa wahrdeem. Ap pulksten 12teem pusdeenâ pa barreem laudis pulzejahs Deewa nammâ, un pilnahm balsim atskanneja Luttera behrnu karroga dseejma „Deews Kungs irr muhsu stipra pils.“ Pehz mahzitaja swezinafchanas wahrdeem dseedataji no abbeem basnizas lohreem pamihschu dseedaja us tschetrahm balsim sawas flawas dseejminas, un kohpâ atkal kollektâs atbildeja. Spreddiki fazzija par Gal. 5, 1 un isteize kahda Deewa behrnu swabbadiba effoti un kâ ta parahdahs. Nosihmeja, ka muhsu tautas brihwlaischana dahrga manta, kamehr wehrâ nommam, ka wissa pehz liklumeem nospreesta brihwiba neko nelihdscht, kamehr zilweks no grehtu walgeem tohp kalpinahst; ta pateesiba, schi gaisma no augshenes, pehz mihta Vestitaja wahda muhs arswabbina. Un raugi, it kâ faule scho mahzibu gribbeja apstiprinahst, ta ar saweem selta starreem us reisfpihdeja va basnizas raibeem lohgeem un apseltoja wiffas winnas feenas un kustinaja klausitaju sirdis. Atkal dseedataju flannas balsis no kohra atskanneja un kad ta leela draudse bij fanehmusi no altara to Marona swebtischanu, tad wiffi speestin speeduschees ahra. Nu gahjahm us Reibadi, kâ no wehja mehtatas wahrpas us laukeem lihgojahs; kahjahm, jahschus un ar ratteem, — zitti gohda deenas deht brauja ar tschetreem sirgeem; pa preedehm zitti weesi staigaja raibi un staltigi apgehrbti ilgodamees lohti kas nu buhschoht. Mezil ilgi, tad no tablenes jau eeraudsijahm leelu karrogu eelsch Kreewu-walfts pehwehm, un Reibades bahdu sahlas pilharus, ar flujahm kohschu ispuschotus. Zil sakkuma pawaffaras loiks ween pafneeds, tif arri eelschpuffe sahlas feenas un frohnlukturi usrahdija ar fapibteem frohneem. Augsta musikantu weeta us abahm puffedm dseedataju pulzinsch bij stahdijees, widdû

feschu musikanti ar sawahm spehlehm bij apsehdufchees. Wijs gahja pehz kahrtas, kam bissete bij usrahdama, kam durwis atwehrahs. Geshla dseedahst to dseejminu, ko 50 gaddus atpakkal wezzajs Suntaschu mahzitajs Berent, zitreisigajs kalendera rakstijajs, bij saskandinajis, webledams to brihd, laj Latweeschi to dseejmu dseedoht us 50 gaddu brihwlaischanas swebtkeem. Pehz tam pirmajs no teem usdohteem swebstku runnatajeem uskabra us pa-augstinatu weetu un istabstija, kahdi ihsti tee panahkti swebtke muhsu tautas brabteem esscht, kahdi tee gohda wihri bijuschu, kas darbojuschees it ihpafchi eelsch tam, to dsimtsbuhfchanu nogallinahst; stary scheem newarrot aismirft Wez-Bihrinmuishas leelungu grafu Mellin, kas laipnigs tehws saweem laudihm bijis, jo lihgsims palizis, to brihwlaischanu wiffai Widsemmei sagaidijis. To leegeli tai brihwlaischanai Keisars Aleksanders I. usspeedis, tobrihd jau nopelnijis to gohda-wahrdu: tas swebtichts, ar ko wiffi wehl Winnu peeminn tadeht, ka Winna ammatâ bijis: labdarriht un swebticht. Kas wehl bij peeelkams pee Widsemneeku brihwstibas, to Winna brahta dehts Aleksanders II. tas brihwlaidejs, irr isdarrijis ar teem liklumeem, ko istaidis semneekem par labbu. Winnam, muhsu walddidamam, augstam Keisarim laj irr gohds! Un draudses behrni tubliht usdseedaja to Keisara dseejmu: „Deews fargi Keisari.“ Wiffi no saweem krehfleem pazehluschees pehz beigtas dseejmas kledsa: Hurrah, un wiffa sahla atskanneja, un warr dohmaht, kâ muhsu spehlmanni duhschigi ar saweem rihtkeem eeschahmuschu. Nu zits tautas brablis, Grosberg wahrda, jauki zaur lihdsibu isteiza tohs leelus darbus, kas notikka pee Latweescheem, un ka pateizigâ peeminnâ jaturr tee wihri, kas no pirma galla publejuschees muhsu tautai to mantu sagahdahst, ko schodeen preezajamees, bet par ko jo pilnigi sinnahs preezatees muhsu behrnu behrni. Scho wihru wahrdi, kâ runnatajs teiza, laj nestahw tif ween Widsemmes stahstu ruffos, bet ar selta bohstabeem Latweeschu sirdis. Tee laj dschw! Un nu wiffi swebtke beedri nehma tahs sneegtas, ar wihnu pilnas glahses, un usdehra pateizigu un pastahwigu peeminneschanu teem gohda-wihreem Schouls no Niskraules, Garlieb Merkel, Sonntag, graf Mellin un Hoelkersahm. Atkal dseedataji uswilla sawu meldinu; bet schoreis us swebtke deenu sadohmatu un drukkatu dseejminu dseedaja, kam gallawahrdi katra pehrschina bij:

Tâ tas Latweets lihgojahs,
Ka no walgeem walkâ.

Nu wezs sweineeku tehws wadmala swahrzinâs Miglin zehlahs un sahka stahsticht par wezzu webrgu buhschanu, kur semneeka behrns ne kâ grohsitees newarreja pret augstmannu pahdarriichanu, bet ka taggad pehz pahzreestahm deenahm weenam un ohtram tee paschi liklumi, ka taisnibu warr atrast. Bihrineeks, Busch wahrda, lihdsinaja kauschu brihwibu ar kohku, kas uppmallâ stahdihts un

prezigi aug un taifahs faldus augfus nest. **Wihlfne**, Skulteets preezajahs par ffolhu fefmehm un gaisminu, kas flaidri mallu mallās rahdahs, un tā wehl zitti runnataji zehlahs, katrs sawadi brihwibas laimi leezinadams. Teefcham nu preeks bij Klausitees un preeks flattitees, tā katrs fwehtku beedrs no firds islustejahs pehz patifchanaš. Zitti us plazzi, fawu pihpi waj zigarrinu sobbōš, farunnajahs schā tā, sinnadami, ka ar tabaka duhmeem sahlā jau neklahjahs nahft; kamehr tee wezzi gohda maltiti turreja, tee jauni kautini grohšijahs dantschōš, un spehlmanneem maf-walkas dewa atpuhstees. Pee buffetes, fur meeloja ar bairisch, tahda lauschu klimstefchana bij tā jubras ruhffchana. Tā lihds pascham rihtam wezzi un jauni preezajahs gohdam, un katrs schohs fwehtkus turrehs pateizigā peeminnā. —m—m.

No Widsemmes. 12. Februāri sch. g. Zehfu Latweefchu draudie to lihdsichinnigo Ehrglu dr. ffolhmeisteri N. Tehraud iswehleja few par ffolhmeisteri. 6. Aprili Tehrauds atwaddijahs no Ehrglu draudies, fur winsch no 5. Juli 1853. lihds schim gaddam, gandrihs 16 gadd., strahdajis. Winsch par scho laiku kahdus 340 Latweefchu behrnus ffolhlā irr mahzijis. No scheem 22 jauneki pagasta ffolhmeistera-efamenu irr taifijufchi, 13 Walkas seminarijā usnemti, 10 us zittahm augstahm ffolhlahm aifgabjufchi, tad wehl zitti par muifchas waldineefceem, jeb par pagasta fskrihwereem paliklufchi, zitti arri saldatōš un zitti Deewa preekfchā aifgabjufchi, bet leelaka dalka pee semmes kobpeju kahrtas paliklufi. Laj nu Deews wianam palihds artal sawā jounā draudie ar fwehtibu pee muhfu Latweefchu behrneem strahdaht!

— 10. Merzā sch. g. J. Tschuibe par Ehrglu draudies ffolhmeisteri tikla iswehlehts. Tschuibe arri irr weens no teem, kas pee Tehrauda us Walkas seminariju fataifijufchees. No seminarijas atnahzis winsch 2 gadd. bij Weetolwā, 3 g. Salazē (Salisburg) un 2 g. Nihtaurē par draudies ffolhmeistera palihgu. Laj ta Kunga palihdsiba winnu arri tanni jaunā weetā pawadda!

No ahrwalstihm.

Belgijas fabriklu strahdneeki un kalnarazzeji tanni Borinages aprinki arri wairs negribb strahdaht; tanni 19. (7.) Aprili tas nemeers palikka arween' leelahs, un wehl wairah to saldatu bij ja-aifuhhta; bet taggad tas strahdneeku dumpis eijohht wehl tablahf. Tur weena beedriba effohht wainiga, kas fauzahs par tantu strahdneeku-beedribu. Schi patte beedriba pehrn tohs darba laudis Baselē Schweizē usflubbinajufe us to, laj nestrahdajoht, un tāpat darroht, fur tik warroht peetikt; jo galla-mehrkis schai trakkoi beedribai effohht, par wiffu Ciroyu tohs darba-laudis usflubbinahht pret darba-dewejeem un pret waldibas. Belgijā schi beedriba weenu raksta isflaidufe stary teem strahdneefceem, tohs wiffadā wihfē usmuffinadama. — Deews Kungs laj muhfu tehmušemmiti isfarga no tahdeem lauschu pahrgrohstajeeem, kas paschi

no zittu lauschu fweedreem gribb dšihwoht un nemahzitus zilwekus eegahsch nelaimē!

Pestē tanni 24. (12.) Aprili Austrijas Keifars, Ungarijas fehninisch atdarrija Ungarijas walsterahhti un ihpaschi peeminneja, ka effohht gruhti deewegan isdarriht wiffas tahs leetas, kas tautas weetneefceem schoreis jazest preekfchā par eefschkigas walsts-buhfchanaš isflaidroschanahm un pahrlabboschanahm.

Austrijas un **Baiēres** awifes, kā rahdahs, ar waldibas fianu raksta, ka Rohmas pahwests ar to gudri nedarroht, ka tanni konzilijā jeb sinodē, ko Dezemberi Rohmā noturrefchoht, negribboht atwehleht, ka tahs Keemerukatolu walstis: Austrija, Franzija un Spanija tur aifuhhta sawus fuhititus, tadeht ka schihs walstis wiffas laizigās leetas nepeenemmoht pahwesta padohmu. Tahs walstis laikam nebuht wiffu nebuhschoht peenemt, ko ta konzilija buhschoht pawehleht. **G. B.**

Diwi brahti.

2.

Wezzais bija paglabahhts un tahs pirmas behdas Kahrlim bij suddufchās. Zahnis apraudaja sawu tehwu fluffibā un nesuhdsejahs nelo. Kad arri Dubihu fainneeks wiffu nolikka appafsch sehgeles, tad winnam wairahf ne-aiflikka, kā tik ta masa gannu buhdina aif tahs leelahs mahjas, ar lohku dahrsu no diwi fimts ohlefschu un weens gabbals tibruma no fimtu pehdu. Schi bij wiffa mantiba, ko tas baggats fainneeks bij atstahjis saweem diwi dehleem.

Kad nu wifs bij pahrgahjis un tee abbi atraddahs nabadsini un fliftaki ne kā algadschi, tik us to masu nau-das atlikku, tad kahdu deen' Kahrliš fazzija us Zahni:

„Ro dohma Zahn, ko nu eesahfšim?“

„Es strahdaschu.“

„Kur?“

„Us muhfu dšimts-semmes.“

„Us tibruma, kas leels deefgan pabri fawenu usturreht?“

„Irr taf pascha ihpaschums, buhs taf kas usturrams.“

„Kur tu dšihwof?“

„Tanni ganna buhdā?“

„Tanni gannu buhdā! — fur neweena ruhte nau weffela, nei weens afmins postahwigs?“

„Taf irr pascha; kaut arri zauri libtu, to wiffu warr elpeht. Tur wehl irr gar feenu kirschu un pluhmju lohki, ko tehws pats stabdijis un labba sorti eepohtejis, un winnā gallā wehl bischu kumju strohpi irr, un dasch, ko mahte par peeminnu atstahjufi; — tur wehl irr kas isdarrams!“

„Kad tew sawraschana irr,“ Kahrliš fazzija, „tad tu taggad warri tapt-laimigš. Grahs melle few jaunu jehgeri, tu pee wianna labbā weetā warri tikt.“

Tas wezzais jehgeris us lotterijas irr winnejis 1000 rubulus un taggad irr wihrs no usflatta un flawas, wairš

nepaleef deonestä, bet gribb melleht few kahdu grunts-weetu pirft."

"Tä tä?" Zahnis fazzija ar aukstu sirdi. Kahrlis lihda klastabl un ar deggoſchahm azzihm gahja ar ſawu wallodu tahtabl: "Winfch weenu lohſi irr nehmiſ no ta nahkama wilzeena, un gribb, laj mehſ ar wiannu lohpa turräm uf to leelo winneſtu?"

"Ar fo tad?" Zahnis praſſija.

"Ar to wezzo krahjumu, taſ preeſch tam irr laimigſ, jo preeſch dſihweſ uſſahſſchanas taſ irr par maſ, un preeſch mirſſchanas par daudſ."

"Brühlejat preeſch waijadſibaſ, taupeet kã eſ to eſmu taupijiſ, taſ irr maſ pehdigajiſ." — tä tehweſ fazzija. "Deewſ laj tew peedohd, ja tu tä dohmatu kã tu runna! —"

"Nu, tu negribbi lihdturreht?"

"Ne!"

"Tad eſ weenſ patſ turreſchu. Al dummiki!"

"Nedari to!" Zahnis luhda. "Almini tehwa pehdigohſ wahrduſ: "Darbſ irr ſemneeka baggatiba!" — Ne-aygrehkojeſ pee ta aiſgahjuſcha."

"Taſ gan winnam taggad fo lihdtetu, ja eſ tohſ pahra dukkatus aplahrt waſatu eekſch keſchaſ lihdt lappam, tä kã winſch!" — tä Kahrlis runnaja ſorpã! "Ilgſ uſglabbata nauda neſſ laimi; eſ prohweſchu beſ darba, paturri tu ſawu baggatibu un to ſunnu buhdu klast, eſ tew ſchlinkoju to dallibu, kaſ man tur peeder!" Swil-podamſ un zeppuri mehtadamſ Kahrlis aiſgahja, laj nedſirdetu brahla ſaulſchanu, — aiſgahja — uſ Dubihn trahteri.

Behdigs galwu nokahriſ Zahnis aiſgahja uſ ſawu atwehletu "Funnu buhdu," kaſ gan arri labbaka nebiſ, bet taſ negaiſã paſpahneſ winnai bija weena iſtoba un ihpaſchi weena kufno; turklast wehl lohpu kuhſ, kur gan jau ilgſ atpakkat til ſchurkaſ un ſirneklſ bij tee mahjineeklſ. Bet taſ bij grunts un weeta, un taſ ſtipraſſſ jau-neklſ ne-apnikka zaur ſawu rohku darbu to uſloht kaſ wehl bij ſliktſ un zekkuſ preeſch wehja un leetuſ aiſſargahht.

Zau pahri nedelaſ bij pagahjuſchaſ. Zahnis zirta, ehwejeja, rakka ſawu tihrumu; tad atkal ſtahdija un fehja pee kaimineem pelnã un nepawaddija neweenu ſtundu brihwã. Kahrlis maſ bij redſamſ; taſ kleijaja aplahrt ar gahja wezzu jehgeri, — un tä wiſſſ gahja kluffu. — Kad kahdu deenu wakkorã Zahniſ no Dubihn ſaimneeka tihruma pahrahja, kur par algadſi bij ſtrahdajiſ, tad Kahrlis ar ſiltu galwu no ſchenka dewahſ uſ winnu. Winna azzis ſpigguloja, winſch kehra preeziſ keſchã un teiza: "Waj tu redſt, Zahn, kã tu eſſi dumſch un eſ gudſ? ſchẽ taſ!" Winſch iſwilka pilnu ſawu dukkatu. "Winnejiſ, wiſſſ irr winnehtſ!" tä winſch gawileja preeziſ; "dwi ſimſ dukkatu par wezzaja maſumu. Winnehiſ winnam appaſſch ſemneſ par uſglabbajumu!"

Zahniſ ſtahweja kã ſtaſ. "Uſ lotteriju?" tä winſch beidſoht jautaja.

"Kã tad, uſ lotteriju! Tu jau negribbeji lihdt ſpehleht, bet taggad tu gan buhtu lihdt turrejiſ?"

"Ne, ne! to til Deewſ ſinn!"

"Nerris til tu eſſi!" Kahrlis ſmehja. "Tu ſinni, ka eſ eſmu ſklaidſ ſehneſ, tadeht tewi arri ne-aiſmirſtu," un winnam paſneeda pilnu ſawu ar dukkateem.

Zahniſ atkaphahſ un teiza: "Neweenu graſſi no taſdas naudaſ, fo tu zaur nepaklauſibu pret tehwa pawehli eſſi winnejiſ! Paturri patſ un eſſi prahtigſ, pehrzi ſemmi un iſdohdi preeſch waijadſibaſ, ſtrahda un eetaiſſeſ kur uſ grunti; warrbuht, ka tew wehl dſihwe warr laimoteeſ."

"Kaſ man jadarra, to jau patſ labbaki ſinnu," Kahrlis lepni atteiza un gahja atpakkat uſ ſchenki. Dhtã rihtã winſch bij aiſgahjiſ beſ kahdas atſweizinaſchanahſ. Til uſ Dubihn ſaimneeka meitaſ Regineſ eſſoht teiziſ, ka buhſchoht eet atpakkat uſ pilſehtu, few wairabl naudaſ luhkoht, un tad buhſchoht prezzehht peh; ſmullahm meitahm. Bet Regine eſſoht atgreuſſeſ un bijuſe kã ar aſſinihm pahrlæta.

Bija reiſ jauka waſſara. Wehl neweeneſ godſ nebiſ ectrapijeſ augligahſ par ſcho. Tee augu ſtahdi ap Zahna buhdinu jauki bij noſeedejuſchi un ſtahweja ar ſawahm dahwanahm ne-iſteizama ſpehlã; winna maſajiſ tihrumiſch, fo ar ſweedreem waigã bij uſraziſ, winnam ſohlija ſimkahrtigſ augluſ. Zumtſ bij iſlahpihtſ, lohgeſ un durwiſ ſtipri ſataiſiti, ſmukki taiſita ſehhta bij ap winna durwiſhm. To wiſſu uſſkattoht winnam ſirdſ lihgtmojahiſ eekſch ſewiſ, kad wiſſſ ſawã pilnibã ſtahweja un daſchi augli jau puſgattami, winnam drihſ warreja ſneegt gahrdu kumofſ; bet to tuſſchu kuhſti uſſkattoht winſch nopuhſahſ ar tahm dohmahm, ka beſ lohpiſna newarroht buht. Bet ka pee ta peetiſt?

(Uſ preeſchu wehl.)

Wiſſjannakahſ ſinnas.

Londonẽ tami 27. (15.) April. Telegraſ ſinno no Zawas fallas, ka Buralẽ, 12 juhdiſ no Bataviaſ dumpiſ eſſoht iſzehlẽeſ un zitti-Europeeſchi nokanti. Bataviaſ awiſehm aiſleegſ par ſcho leetu fo rakſiht. Tä arriſan Enlandes ſuhſtiſ Alkel ſinno no Shangai pilſehhta, ka no Dihnẽeſchu wal-dibaſ, jehſchu taſ ſuhſtiſ gan daſchaſ Europeeſcheem detrigaſ walſiſ-eerikſſchanas Enlandeeſcheem bija ſohlijiſ — ar labbu it neko newarroht panahſt un til tad ween tee taiſahſ fo peh; apſohliſſchanahm darriht jeb doht, kad ar warru teem eiſoht wirſã. Teiz, ka atkal kahdi latoku-miſſionari un jaun-ſriſtiti Kihneeſchi eſſoht nokanti.

Fiſadelſiã tami 28. (16.) April. Seemel-Amerikaſ brihwawalſtju wal-diba noſpreduſi, Kubas fallã til Amerikaſ mantu un labbumu aiſſtahweht un ſargahht, jo tur nu taggad ſklaidri redſamſ, ka beſ ſweſcha palihga dumpineeklſ newarreſchoht Spaneeſchuſ iſdſiht, Amerika eekſch Kubas laj turr ſklaidru rohku.

Behterburgā tanni 17. Aprīlī peh; pusdeenā sū telegrafs sūno par 1mu 5% eefškēigu usdewu-aisleenschanu 170 rubl. un par 2tru 165½ lihds 167 rubl. tappa maksati.

Rihgās Domes basnizā leclā peekideenā musflantu atraitnehm un bahrineem par labbu konzerti dewufchi, par fo 800 rubl. eenehmufchi.

Breeksch Subbates baddazetejeem atkal pee mannis irr eenahufchi: 30 rub. no Sables Latw. draudses zaur winnas mahzitaju Glaeser, — lihds schim pawiffam 34 rub. 42 kap.; — dahwanas wehl warr nodohi Latw. Awifchu nammā un pee Latw. Aw. apgahdataja.

Latw. Aw. apgahdatajā: **Gotthard Bierhoff.**

Slud d i n a s c h a n a s.

Breeksch Subbates baddazetejeem pee mannim no Salkasmuischas basnizās draudses, zaur mahzitaju, eemakfati 7 rubl. 35 kap., — pawiffam taggad 26 rubl. 65 kap.

Zanischewff.

No tabs eefsch Luffuma awrinka buhdamas Schmes pagasta-waldifchanas, schabdeem pee Schmes pagasta peederrigeem, tā:

- 1) Anfo Freymann,
- 2) Indrik Jachtneel un
- 3) Zeklab Zeklobfohn,

fās hef passēhm abruvūs fawa pagasta usturrabē un fās galwas-inaudu nau maksajufchi, — zeeti teel peefohdinabīs, fawūs paradūs hef faweschanas nomakfati. Wiffas muischu- un pagasta-pelizejas tā tā namma turcetaji no schibis pagastawaldifchanas tohy lubati, minnetūs pagasta lohzelus hef passēhm un kwitanzehm ne-usturreht, bet winnūs tā arstantūs uf fawu pagaitu nofutibit.

Schmē, pagasta-waldifchanā, 9. Aprīlī 1869. (Nr. 72.)
Pagaitanez.: Janne Bergmann.
Pagaitasribw.: Kronberg.

No Schnitteres krohna pagasta teefas wiffi tee, kam labdās taifnās paraduprassifchanas buhtu pee tabs mantas to nomitruscha Kruschkalnes Kawufait fainneela **Janne Federströhm**, tohy usatiznati, ar fawabim prassifchanahm un taifnabim peerahdifchanahm lihds 2. **Mai sch. g.**, fās par to weenigu un isflehschanas terminu nolikta, pee schibis pagasta teefas peeteiktes, jo wehlabt neweens wairs netiks klausibīs; tāpat arri wiffi tee, fās tam mifruscham fo parādā buhtu, tohy usatiznati, fawūs paradūs tanni minnetā deenā islibdinabīt, jo zittadi tee peh; lūfumeem tiks strabpeti.

Schnitterē, tanni 4. Aprīlī 1869. gaddā. (Nr. 51.)
Breekschfehd.: A. Leeting.
(S. W.) Teefasribw.: A. Georgy.

Ta wezzaka **Wabzu** tehraudaprezses, mif-
šna- un muischa instrumentu- andele no

J. Bürgermeister

Rihgā, uf stubra pee rahtufschā,

jau waitabl ne tā 75 gaddūs pastahwedama, darra wiffieem faweeem zeenigeem virzejeem sinnamu, tā winna nupar, kur atkal tas buhwofchanas laiks peenabzīs, uf fawu lehgēri leclā pulkā wiffas durwju, klebies-, celaischamas- un zittās atlehgās, tā tā arxidān es-ges un ribjeles breeksch lohgeem un durwibim un wiffadās sortēs naglas sakrabjuse; tāpat štempeletūs miffina besmērus, daudf lehgā-lus tā zittābrt, labbibas-swarriņūs un trēterūs. Ta makfa irr wislebrabl nolikta un par labbu prezji teel galwobīs.

Tas pee Schnitteres peederrigis

Rubbena-krohgs

lihds ar teem tur peederrigeem lauseem, plaswu un gannibu irr no 23. **Aprīlī sch. g.** uf feschēem gaddēem uf arrenti isdohdams; arrentēs nehmējeem japeeteizjabs pee Schnitteres muischas-waldifchanas.

Schnitterē, tanni 9. Aprīlī 1869.

Muischas-waldifchanas weetā: A. Georgy.

D. Aufohn

Dewpel-Nehmelmuischā, netabī no Bauklas, kur Zalgawas un Rihgās leelzēsch tohpā fa-eet, taifsa **jaunmohdes Adler-arklūs** no **kaltās dsel-ses** wiffadā leclumā par wislebratū malku. 3

Rihwes mefchalunga muischā, 14 werites no Zalgawas, no Zurgēem sch. g. tā **mohderechana** uf arrenti tohy dohta. 1

Nakti uf 3. Aprīlī sch. g. irr Skarre muischēl-
appalksch Leel-Aug, weens leclās tumfchi bruhns
firgs, 6 gaddūs wezs, ar ratteem un wiffu eejub u
nosagīs. Naktīs bija 2 puhri rudju, gummete un
wehrieles. Kas wirepeeminnētā weetā skaidru sianu
dohs par scho sahdsibu, dabuhs **20 rubl.** patei-
zibas maksas.

**Ufchuguna dallas breeksch
Adler-arkleem**

irr dabujamas pee
Rankowsky un Piccop,
papreeksch H. A. Schmemann, Zel-
gawā Katoku-eelā Nr. 1.

Lohgu un bilfchu glahse, wiffadā leclumā,
tā arri **glahses dakstini** no Puffeneeku glah-
schu fabrikā irr pee mannim dabujama un uf lau-
keem jeb zittur dshwodameem labbi eepalkata tohy
peefuhrita. Zalgawā, efar-eelā Nr. 8. 2
Glahsneela meistērs **G. Rump.**

**Schklas aušas tohy pahdrohtās Jum-
prawmuischā** pee Bauklas. 2

Tanni nakti no 2. uf 3. Aprīlī sch. g. irr Kur-
fischu masāmuischā **Amendstien** trihs firgi no stalla
isfagti:

- a) weens bebrs firgs, 12 gaddūs wezs, hef šimēs;
- b) weens melns firgs, 8 gaddūs wezs, hef šimēs;
- c) weens melns firgs, 10 gaddūs wezs, hef šimēs,
ar libka purnu (deggunu).

Tanni pašchā nakti irr Kurfischumuischas basni-
jas-krohdsineekani weeni obres-ratti isfagti.

Kas par fcheem sagteem firgeem un ratteem
taifnu sianu warr doht, **dabu 25 rubl.**
pateizibas nandas. 2

Labbibas un prezzu tirgus Rihgā, tanni 12. Aprīlī 1869. gaddā.

M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Reepajā.		M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Reepajā.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudju .	3	40			1/3 Tschetw. (1 puhru) kartuffeli . .	—	—		
1/3 " (1 ") kweeschu	5	50			1/2 puddu (20 mahrz.) dseljes . . .	1	—		
1/3 " (1 ") meeschu	3	30			1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	25		
1/3 " (1 ") ausu .	1	80			1/2 " (20 ") fchichtu appinu	—	—		
1/3 " (1 ") firnu .	5	75			1/2 " (20 ") krohna linnu .	2	65		
1/3 " (1 ") rupju rudju miltu	3	—			1/2 " (20 ") brackla linnu .	1	65		
1/3 " (1 ") bihdeletu	5	—			1 muzzu linnu fehlu . . .	9	50		
1/3 " (1 ") " kweeschu milt.	6	—			1 " flku . . .	8	50		
1/3 " (1 ") meeschu putrainu	4	75			10 puddu farkanas fahls . . .	6	25		
10 puddu (1 birkawu) seena	5	—			10 " baltas rupjas fahls . . .	6	—		
1/2 " (20 mahrz.) sweeka	5	50			10 " " smalkas fahls . . .	6	—		

No zensures atwehlehts. Zalgawā, 19. Aprīlī 1869. Nr. 38.

Drukabīs pee J. W. Steffenhagen un debla.

(Tē klāht peeliffums: **Basnizās un sfohlas sūnas.**)

Basnizas un skohlas sinnas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Rahditajis: Sinnaas. Kam kriht mahzitajus uszelt? Eables pret skohlas mebr. Echi'vi.

Sinnaas.

No Brohzenes, Saldus draudisē 19. Aprili 1868. *) Brohzenes dsimtskungs, barons von der Recke, un Saldus mahzitajis Kupffer, ar schi pagasta waldineekem un dascheem behrnu wezzakeem bij sapulzejuschees skohlas-nammā, kur tanni deenā behrnu pahrlausifchana bija. Pehz pabeigtas pahrlausifchanas dsimtskungs un mahzitajis ar pagasta preekschneekem far-nnajas par skohlas-buhfchanahm un lauschu apgaismoschānu. Apispreeda un farakstija daschus derrigus padohmus, appoksch kam pagasta preekschneeki sawus wahrduš parakstija un apnehmohs tohs tik ilgi pildiht, lihds kamehr augsta waldifchana skohlas-liffkumus apstiprinahs. Wissai Kursemmei no scheem derrigeem padohmeem daschi irr schee:

1) Katram behrnam preeksch eeswehtifchanas diwi seemas no weetas, no 10. Rowembera lihds 1. Aprilim buhs eet skohlā, ka laj ihpafchi pa tabm, katram kristigam zilwekam waijadfigahm tizzibas mahzibahm un Bibheles stabsteem dabutu iseet zauri. Behrni arri mahjās jamahja lassihht, ka laj jau zil ko mahf, kad ja-eet skohlā. Preeksch daschadahm skohlas waijadfibahm, kā: lantfabrtehm un preeksch-raksteem, pagasts to waijadfigu naidu dohd.

2) Par wissahm tabm mahzibas leetahm tikka spreesis, ko skohlmeisteris behrneem laj eemahja. — Skohlmeisterim arri tas grahmatu-krabhjums jawolda; no katras dwehseles preeksch schi krabhjuma maksahs 3 kap. sudr. par gaddu, laj katrs warretu peetapt pee derrigu grahmatu lassifchanas.

3) Par behrnu peespeeschānu pee skohlas un par to strahpi ar ko behrnu atrauschāna no skohlas jastrahpe.

4) Par skohlmeistera lohni un deputati.

5) Par skohlas uskohpschānu un buhwi.

Re-esmu rakstijis us to, laj zitti no mums mahzitohs; jo daschā weetā jau fenn, kas sinn, jo labbas eerikteschānas buhs atrehnamas; bet rakstu tiklai gribbedams peeminneht, ka: kaut gan pagasti zaur jauneem pagasta liffkumeem no leelgruntneekem wairahl schikhruschees; tad tomehr, kur miblestibas saite tohs saweeno, tur noteef pehz ta fakkama wahrda: „Weena rehka masga ohtru.“ — Kad pagasts schelohjāhs, ka schinni gruhā gaddā arri deewegan gruhiti nahksees skohlmeisteri nolohneht, tad leelskungs, preeksch katra jaimneeka skohlmeisterim dewa

puffi no deputates, arri skohlas-nammu, ko pats jan preeksch 12 gaddeem bij lizzis buhweht, leelskungs weht tik ilgi noweblejis, lihds kamehr pagasts jaunu, jo rubmigu nammu warrehs uszelt. Preeksch pahri gaddeem arri skohlmeisteri Irlawas seminarijā pats bij lizzis ismahzihht; wehl daschas leetas winsch skohlai par labbu dahwina.

A. K—f.

Tas irr prahtigi darrihts, ka Brohzenē skohlas kohpeji netuypp aiskrahpi, par to tik schelodamees un ar to tik aibildinadamees, ka Kursemmei wehl nau skohlas liffkumu, bet ka weenprahtigi sawai skohlai un paschi few liffkumus usleek, pee kam turretees, lihds kamehr waldiba isdohs liffkumus. Laj wissi Kursemmes mahzitaji katrs sawas draudses leelgruntneekus un pagastus usskubbina tāpat darriht, ka Brohzenē darrijuschi, tad buhs gauschi labbi.

G. B.

Ober-Bahlenes basniza, Widsemmē, tanni 16. un 17. Februāri (swehtdeen un pirmdeen) nabageem p. r. labbu turrejuschi garrigas dseedaschānas konzertes, kas eeneffuschas 120 rubulus, un to swehtdeen pehz tam, pr. tanni 23. Februāri, mahzitaja muischā bijuse daschadu leetu islohsefchana, ko labfirdigi zilweki sadewuschi kohpā; ta lohsefchana eeneffusi 300 rubulus. Ka tabs konzertes un arri ta leela islohsefchana (jo effoht bijuschas 3.300 lohses un ikktra lohse ko neko effoht winnejuschi) kluuschas noturretas un zaur to tabs kirspehles nabageem un zitteem truhkumu zeedameem lautineem par labbu 420 rubuki eenahfuschi, tas effoht nahzie zaur Ober-Bahlenes mahzitaja Maurach puhlinu un gahdaschānu, kam sawas draudses taggadejas usturra ruhpes tāpat pee firds gull, ka ihstam tehvam sawu behrnu raises. Ar tildauds naudas jau daschom isalkuschom warrehs pasneegt maifes kumofu.

T.

Kam kriht mahzitajus uszelt?

(Skatt. veelikk. pee Latw. Aw. Nr. 13.)

Winnu reis saweem lassitajeem rahdijahm, ka ta basnizu un mahzitaju ustureschāna warr kuhht diwejada: waj winna irr uslikta us nekustamahm mantahm, waj winna irr uslikta us dwehfelehm. Kad ta basnizu un mahzitaju ustureschāna irr uslikta us nekustamahm mantahm, tad arri ta mahzitaju uszelschāna jeb iswehleschāna pehz taisnibas kriht teem nekustamū mantu ihpafschneekem, pr. teem leelgruntneekem un masgruntneekem, kas to basnizu un mahzitaju ustureschānu ap-

*) Man irr schehl, ka schi sinna man netikka peesubstita jau gaddu agrabl.

galwo. Laj nu gan taggad, kur mums wehl mas irr to masgruntneeku, ta mahzitaju uszelschana til stahw leelgruntneeku rohkās, tad tomehr drohschi tizzam un zerrejam, ka ir tee masgruntneeki schinni leeta pee mums dabuhs lihdsipreest, lihds ka tas masgruntneeku skaitlis wairofees. Neweena leeta neteck isdarrita weenā deenā, bet latrai derrigai leetai fawō laiks, kur ta dabu sawu spehku. Bet nu mums wehl ta leeta ja-apdohma un ja-apfpreesch zittadi. Waj tai Deewa draudsei tas arri irr par swehtibu, ka ta basnizu un mahzitaju usturreschana irr uslikra us nekustamah mantahm, un ka weens zihweks zaur to paleef par mahzitaja iswehletaju, ka winnam nekustama manta rohkās? — Tahs basnizas un tee mahzitaji tatschu nau preeksch tahm nekustamah mantahm, bet preeksch tahm dsihwahm dwehseleh. Tad arri tahm dsihwahm dwehseleh labbahk fristu ta apgadafschana, ne ka tai nekustamai mantai. Sinnams, kad kahdā semmē ta dsimtsbuhshana wehl stahw spehka, tad tai leelakai kauschu dallai arri ihsti nepeederr it nekahda manta, ar lo sawu basnizu usturrecht; tad laudis un mantas peederr lungam, tadehl tee nabaga dsimtslaudis, laj pat gribbedami, tomehr sawu basnizu nespehju usturrecht, jo kad mannas rohkās un manna pelra peederr zittam, ar lo es tad laj usturru sawu basnizu? Bet mehs redsam, ka pat dsimtslaikōs ta leeta eelsch pilfeh teem bij pawissam zitta. Pilsehtōs birgeri nebij dsimtslaudis, bet brihwlaudis; tadehl pilsehtōs tahs basnizas un tee mahzitaji jau no wezzeem laikeem tilka usturreti no wiffas birgeri beedribas, un tee mahzitaji tapat tilka iswehleti zaur to birgeri beedribu. Bet tur ta iswehleschana atkal warr buht diwejada: waj paschi tee birgeri wiffi lihds irr tee iswehletaji, waj atkal til tee wibri ween, lo tee birgeri irr iswehlejuschi par saweem preekschneekem, prohti tee birgermeisteri un rahtskungi. Par prohiwi: Zelgawā, zil es sinnu, paschi tee birgeri kohpā ar sawu rabti zell sawu mahzitaju, Mihgā no wezzu wezzeem laikeem tee birgeri scho gohda-darbu irr nowehlejuschi sawai rabti. Bet laj buhtu, ka buhdams, waj nu paschi tee birgeri to darra, jeb waj winni to isdarra zaur teem no sawa widdus iswehleteem preekschneekem, arween' ta leeta tur isnahl tā, ka paschi tee draudses lohzecki tur ustur sawu basnizu un uszell sawu mahzitaju. Tapat arri ta leeta isnahl tur, kur muhsu Ewangeliskas Luttera draudses dsihwo zittas tizzibas kauschu semmē. Parisē un Genfē aipsehn efmu atraddis muhsu tizzibas draudses, kas nekahdu palihdsibu nedabu neds' no waldibas, neds' no nekustamah mantahm, neds' no birgeri beedribas. Parisē muhsu tizzibas beedri dsihwo Neemeru-katofu widdū, Genfē winni dsihwo Kalwineeschu widdū. Paschi draudses lohzecki irr apgalwojuschi, ka sawu basnizu un sawu mahzitaju usturrehs ar mihlestibas dahwanahm. Wiffi draudses lohzecki tur no sawa widdus iswehle us noliktu gaddu laifu sawus wezzajus, un schee wezzajee draudses wahrēdā uszell mahzitaju. Zil efmu dsirdejis, tapat

arri Behterburgā muhsu tizzibas beedri paschi sawus mahzitajus uszell zaur saweem wezzajeeem un runnatajeeem. Tapat gandrihs rahdabs, ka tas buhtu jo derrigi, kad wiffur buhtu tā, ka wiffi draudses lohzecki: leelgruntneeki, masgruntneeki, rentneeki, kalpi, wiffi kohpā apgalwotu to sawus tizzibas basnizu un mahzitaju usturreschana, un wiffi kohpā zaur saweem paschu iswehleteem wezzajeeem uszeltu sawus mahzitajus. Bet kadehl tas buhtu labbahk? Gelsch Jesus draudses tahs laizigas kauschu starpibas un kahrtas gan nebuht neteck apgabstas; laj tahs pastahw preeksch laizigahm leetahm. Tizzigas dwehseles tohs ne-apfkausch, kas irr dsimmuschij waj zelti augstakā laizigā kahrtā; tizzigas dwehseles ne-isteepp rohkās pehju zittu kauschu mantas un gohda. Neweena laiziga walstis un waldischana nepastahwehs, ja tur nau daschadas kauschu kahrtas; pat brihwwalstis to warr redseht, laj gan pehju likkumeem tur wiffi stahw weenā kahrtā. Bet tahs daschadas kauschu kahrtas un starpibas til derr laizigās walstis un leetās. Kristus basnizā, schinni swehtā garrigā walstibā tahm daschadahm laizigahm kahrtahm nebuhs zeltees spehka. Muhsu basnizās nau 2 altari, weens preeksch augstakahm kauschu kahrtahm, ohts preeksch semmahm; arri nau diwejada kristiba waj diwejada Bihele. Tadehl eelsch basnizās leetahm nau nei lungi, nei kalpi, nei gruntneeki nei rentneeki! — Wschkirri, mihtajs lassitajs, wehl ihpaschi sawu Bihele un islassi: Luchkas 22, 24—28; Jehkaba gr. 2, 1—9; — Tad ta swehta tizziba un basniza tur nihst, kur laizigas kahrtas eejauzam garrigās leetās. Bet kad fakkam, ka mahzitaju uszelschana til krihtoht kungeem, jeb tahdeem wihreem, kas smalkaki mahziti eelsch laizigahm leetahm un sinnamibahm, tad mehs jau atkal Jesus basnizā uszellam laizigas starpibas. Bet zitti fakka, ka smalkaki mahziti wibri un leelgruntneeki labbahk sinnafoht apfpreest un ismekleht, kursch mahzitajs draudsei derrigs, kursch ne. Tur mehs atbildam, ka nebuht tā nau. Waj weens wihrs zaur to jau irr tizzibā par zitteem stiprabs, ka winnam wairahk naudas, jeb ka winsch no augstas un smalkakas kahrtas? Woretum stahstih par kahdeem baggateem, brangeem kungeem, kas pee kahrschu galda nospreeduschij, kurru mahzitaju buhs zelt; woretum stahstih par kahdu brangu, baggatu lungu, kam weens Deewabihjis kandidats bij peemeldejees, ka eelsch winna draudses gribboht palikt par mahzitaju un bij rakstijis, ka winsch to leetu atwehloht Deewa rohkās; tur tas lungs it dsimigz palizis un fazzjis: Schē Deewam ne-foht nekahds spehks un nekahda dallo; schē til draudses preekschneekam effoht jassim. Woretum stahstih par kahdeem smalki mahziteem wihreem, kam ta rekte irr mahzitajus uszell, bet kad mahzitajs stahw us spreddika krehfla, tad mahzitaja iswehletajs basnizai gaxram brauz us jakti un schauj va meschu. Waj tur buhs labbaka sapraschana eelsch garrigahm leetahm?

Zits atteifs: „Waj tad tee birgeri, kas pilsehtõs paschi fawu mahzitaju zell, irr labbaki? Waj tad tee semneeki wiffi irr labbaki? E annu kauschu atrohnabs augstâs kahrtâs, ka unnu kauschu rohnabs semmâs kahrtâs!“ Bareisi teifte; bet kad wiffa draudse fawâ starpâ tohs wihrus iswehlehs, kam kriht to mahzitaju zelt, waj ta draudse tad iswehlehs tohs fliktakohs? — Waj tee pagasti tohs fliktakohs wihrus zell par pagasta wezzakeem? — Waj tee birgeri tohs fliktakohs wihrus zell par rahtskungeem? Waj tee muischneeki tohs fliktakohs wihrus zell par saweem marschalleem un wezzakeem? — Kadehl tad nu tahs draudses tohs fliktakohs lohzehtus ismeklehs, laj schee winneem mahzitajus iswehle un zell? — Bet —

(Uf preekschu beigums.)

Sables pret skohlas mehri.

(Padobms, to Wahnes skohlmeisters R. Simonsohn ammata beedru fanabtschana preekschâ luzzis.)

3.

Nau wis weegls skohlmeisters ammat, bet swehts un grehts ammat. Tavehz laj effam weenumohr nomohdâ paschi par sewi. Sargasimees no wiffa, kas mums zaur paschu wainu behrnu mihlestibu saude un winnu sirdis muhsu mahzibahm aisslehts. Kad behrni redsehs, ka mehhs nepeekusdami, ustizzami fawu ammatu kohpjam, tad arri winneem derrehhs schi labba preekschâhwe. Kas pats skohlas laiku ar zittu grahmatu un awischi lassifchanu jeb ar draugeem zeemodamees, jeb ar pihpi un neekeem darbodamees waddihs, kas pats sawas dusmas newaldihhs un drihtschim driht tam nepareisi useesees, kas ees pa weenam un ne-isschlihs taifnigi arri masas leetas, kas behrna nepilnigas atbildas ar smeefchanohs un lammafchanu usnems, tahds laj nebrihnabs, ka winna mahziba behrna sirdi sakni nedien, bet driht wehju wehjõs isgaisuse. Bet laj arri strahda skohlmeisters fawu darbu tikluschi, winsch weens nespehj mahzibahm behrnu sirdis pastahwibu doht, ja no zittahm puffedem pee schi fwehta darba nenahl palibgâ: Tavehz runnasim:

2trâ kahrtâ par to, kas ahrpus skohlas buhtu jadarra, laj mahzibas zerretus augtus nefs.

Wissupirms te buhtu jafubdabs un jaluhdsabs, laj wezzaki un maifes tehwi skohlmeisterim nahl palibgâ. Ar to ween wehl nau deewagan, ka sawus behrnus skohlâ raida, un teem maifi libds dohd. Tikpat wajadfiga leeta, kâ maife buhtu ta, kad tee sawus behrnus audsinadami jau no masahm deenahm azzis turretu nomohdâ par to, ka behrnu sirdis tohp fargatas no wiffa netikluma un greestas uf schlihtibu, pateesibu, gohdu un gaismu. Ar to skohlmeisterim darbs daudskahrtigi buhtu weeglinabts un labba sehla jo ahtraki warretu fahlt dibgt. Un kad tohs sawejus skohlâ nodewuschji, ak fur swehtiga leeta tad buhtu, ja nedetu pa nedelai pee skohlmeistersa jelle arri

passahwoizatu, kâ ar behrnu eet un pahrunnatu wiffâ weenprahtibâ, ko laj darra, laj wairahl eet uf preekschu! Gan daschu reis wezzakus redsam pee few, bet wiffewairahl tad, kad nebehdneeka behrns mahjâ pahrnahjis un gribbedams sawas wainas apfleht, schahdus tahdus neelus wezzakeem fastahsta. Tad nahl tuhda, bet newis isklauschinahst behrna wainu, bet skohlmeisteri issunnibt, ka usdrohschinajees scho un to darriht. Tee nau tee brihschi, fur skohla un mahjas weenprahtibâ padobimus dohdabs, kâ behrna sirdi kohpt. Gimam tablahl. Kad skohlu beids, tad behrni paschu laif tannis gaddõs, fur meesa un dwehfele steepjabs un plehschahs. Kâ nenoruhdsis allus pret muzzu spahrdabs, kâ jaunekta sirdi tahs kahrtibas un zerribas un dohmas. Regribbahs wairs zittam klausiht un pats few wehl neproht prahrtigi wadditees. Ko usauguschee darra, kas winnu preeki, uf to arri jaunekta sirds ar wiffu warru nessahs. Kas nebuhs sawâ muhschâ redsejis sehnus ar pihpi sohbs, kâ tee pa kohga istabu dauhabs, it kâ gribbedami greehtus un gribdu iahleht un faspahrdiht? Waj nau dasch 14 gaddu skuffens jau prima danzotaja krogõs un dsibrõs? Waj nau jau deewagan jaunektu grehtu labbad zeetumõs redseti? Un ja tas noteek, waj tad tas it kâ ar pirktu nerahda, ka arri pehz skohlas laika jaunahm dwehfelehm usskattifchanas un waddifchanas wajaga. Neweens prahrtigs dahsneeks ar to jau nedohdabs meerâ, ka kohzinu eestahdijis, bet daudf gaddus to kohvj, libds augtus sagaida. Bet zil tad nu tahs kohpfchanas, ko muhsu jaunekli, no behrnu mahzibas isgahjuschi, bauda? Tahdu gan netruht, kas suhta pee schi un ta darba, kas norahj kad slinkojuschji, kas norihta agri zell un wehl wakkarâ usdohd ko darriht, bet zil irr to maifestehwu, kas nomohdâ stahw arri par to, ka tee jaunekli fawu dwehfeli awkohvj, fawu gohdu turr, mahzibas un gaismu mihle? Daudsi dohma, ja til man labh strahdneeks zauru nedetu, kas man lait par to, ko winsch pa swehtkeem, swehtkeem wakkareem un wallas brihscheem darra? Ko puifchi un meitas darra, fur tee wasajabs, tahdus preekus tee melke, waj tee grahmatu wihscho usschkirt un lassiht, jeb waj ar trumpehm kausjabs, waj sinu bainizâ aiseet jeb kâ lahtschi pa miggu walstabs, kamehr wehders pee blohdas dsenn — daudsem tas weenalga. Kâ tur skohlas mahziba laj pastahw? Pateesi, kam tautas labklahfchana ruhp, kam nau weenalga, waj ta draudse, pee ka peederr, tohp par gohda-draudsi jeb ne, tom libds ar mums arri ahrpus skohlas jamelle sahles, kâ scho kaiti glahbt. Fur angstahm un semmahm waldischanahm, bainizai un pagasteem, saimneekem un wezzakeem janahl palibgâ. Laj dohd zeel spehdams karts sawu padohmu, ka to kas labh buhs warr patureht. Pateesi, ja til labba prahta netruht, un tas tatschu newarr buht, ta' arri useesim simts un tuhstosch leetas un lectinas, kas libds buhs derrigas uf to, ka wairahl swehtibas no skohlas mahzibas laika warr pluhst uf wiffu muhschu.

Var scho lectu runnadami, no sawas puffes daschas lectas gribbam peeminneht, no kam zerrejäm, fa derrigas buhtu us to, laj skoblas laiks irr isdewigs un tahs nahlofchas pa-audsjes wairahf gaisnu mihle un gaismä staiga. Rabbi buhtu:

1) Kad skoblu sahsoht un beidssoht arri nowadda wal-dineeki buhtu klahf.

2) Kad skoblas laika il pahri nedelas waj pagasta wezzokajs jeb kahds no preekschneekeem skoblu apmekletu, dsirdetu, fa mahza un warretu peepalihdseht, fur kahda waina glabbjama.

3) Skoblas behrnus attlaischoht, laj arri basnizas wehrminderi un pagasta waldineeki pa kahdai jautaschanai preekschä listu.

4) Skohlmeisters par katra behrna dsibschanohs un usweichonohs laj grahmatu wedd.*)

5) Kad skoblas lecta katra swehtdeen basnizas luhg-schanä taptu Deewam pawehleta. — (Kouns tam mahzittajam, kas to nedarr! — G. B.)

6) Kad jaukas skoblas dseefmas taptu falassitas un dseefnu grahmatä usneimas.

7) Kad il diwi nedelas katram behrnam zensure jeb attestate taptu dohta, fa weddees un dsinnees, laj to wezakeem usrahda.

8) Kur til seemas laika skobla tohy turreta, tur if trihs nedelas behrneem arri pa wassaru us daschahm stundahm buhtu jasanahf skoblas nammä, laj tohy pahrraudsiti mahzibas.

9) Kahda jaukä waffaras deenä, buhtu behrnu swehtfi jaswehti, fur tohs pahrranga, fur tee warr dseedaht un zittadi gohdam preegatees.

10) Kad zeetas strahpes taptu us to listas, ja behrni bes wainas skoblä trubst.

11) Kad pa laikam basniza wissi, no behrneem lihdi firmgalweem gruntigi taptu pahrlauschinati.

12) Kad tee kas gabjejus nemm, katra reisi listohs skoblas attestati sew rahditees.

13) Kad bruhfes pahri pirmes tohy ussautti, taptu pahrmekleti, waj wehl sinn kristigas mahzibas.

14) Kad tohs, kas ihsti labbi dsinnuschees, no pagasta mantas ar Bihbeli waj zittu kahdu peeminnu ap-dahwinatu.

15) Kad no teem, kas ihsti labbi mahzijuschees kahdu jaunekli skohlmeisterim par palihgu atwehletu. Tahdi

*) Waj tas tad nenoteel katra ristiga skoblä? Waj skoblas pahrlubstotaji to neprassa? G. B.

buhtu no lohsehm attwabbinajami un labpraht par masumu scho animatu usneantu.

16) Kad nemahzitohs newehletu pagasta ammatos.

17) Kad dseedaschanas beedribas ezeltu.

18) Kad skoblas laiku wiszaur wissumas us 3 goddeem noliftu.

19) Kad grahmatu krahjumus eegahdatu.

Kas wehl zittus labbus padohmus sinn, laj tohs neflehyj. So kas lihdi labbu sehs, tas lihdi labbu plaus.

Tahs irr muhsu dohmas, tahs muhsu luhgschanas.

Sch i h d i.

Enlandë, Dewona apgabbalä wezza birse irr. Re sahge, ne zirwis scheem kohleem neteck peelikts. Winni aug, it fa Deews leek augt. Winni kriht, kad Deews tohs apgahsch. Neweens scho birsi nedrihtfi aistikt.

Prohti weena zittahrteja leelmahte, kam schi birse peederreja, mirstoht sawä testamentë nolikkusi, fa lai neweens schohs kohlus ne-aisteek, pirms Schibdi Kristum nebuhs preegreesuschees un pirms Schihdeem Kanaäna un Jerusaleme atkal rohkä nebuhs.

Schi birse palikkusi par weenu Schibdu missiones fluddinataju Enlandë. Winna sawu spreddiki sakka gaddu no gadda. Winna usflubbina pee missiones seem un waffaru. Winna ihpaschi fluddina ar stipru balsi, kad auka plohsahs ar wezzeem kohleem. Un kad tee kohli salausch aif aukas apkampschanahm un aif sibbina uggungahm butschofschanahm, tad wehl mirstoht winni brehz: Apschelojatees par nabaga Israëla behrneem! Kad zilweli kluffu zeesch, tad akmineem buhs runnaht. Nu tad laikam arri kohli sawu balsi warr pazelt. Jeb waj netizzat, fa schis fluddinatajs daudi to warr isdarriht? Warr gan.

1808. weens haggats leelkungs, Lewis Wehs, ar draugu birse garram jahja. Draugs winnam isskaidroja, kas ar scho birsi essoht. Tad schee fluddinataji, tee nedshwee kohli ar saweem kaileem sarreem winna dweh-feli tä apkehra un aplampa, fa winsch swehti apnehmabe, us preekschu stipri ar Schibdu missioni publetees. Winsch arri weens no teem zehlejeem bijis, kas to leelo Enlandes Schibdu missiones beedribu saknojusch.